

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-09-04
Besvaras senast
2024-09-18

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2023/24:848 Industrins behov av kalk

Åren 2022–2024 har de internationella kalkpriserna fortsatt att stiga. Priserna på kalkprodukter har stigit mellan 5 och 25 procent beroende på region och specifik produkt. Lägg därtill ökad energi- och transportkostnad så har industrin inte minst i norra Sverige nu fått kraftigt höjda kostnader.

Gruvindustrin behöver kalk för reglering av pH men också för stabilisering, dränering, fyllnad och filtrering.

Pappers- och cellulosaindustrin behöver bränd kalk i sina sulfatprocesser, där den ingår som en viktig länk i kemikalieåtervinningscykeln. Kalken används också för rening av pappersbrukens vatten och rökgaser. Stålproduktion kräver kalk för att avlägsna föroreningar men också för att bilda slaggen som skyddar stålet från att oxideras. För att skydda den eldfasta infodringen i stålugnen, konvertern eller skänkugnen krävs även dolomit.

Kalk används även för traditionell sjökalkning av försurade vatten, i traditionell cementtillverkning, vid bostadsbyggande, vid asfalttillverkning, vid jord- och skogsbruk och inom trädgårdsnäringen.

SMA Mineral tvingas se en ännu en verksamhet stoppas. På Gotland har företaget två kalktäkter som båda har stoppats efter långa miljötillståndsprocesser. I slutet av maj stod det också klart att en av Sveriges större producenter av kalk inte får fortsätta bedriva verksamhet i Gåsgruvan utanför Filipstad, enligt en dom från mark- och miljödomstolen. Gåsgruvan har gamla anor, och brytning av kalksten började 1852. Sedan 1980 är det SMA Mineral som bedriver verksamheten. Många tycker att domen är förvånande. Alla trodde att SMA skulle få ett förlängt tillstånd. Nu står det klart att domen kommer att få stora konsekvenser för tillgången på kalk. Priset på kalk är redan högt. Det finns en berättigad oro i industrin för att det kommer att bli akut brist på kalk.

Tidöregeringen har hävdats att den ska säkerställa att tillståndsprövningen ska gå snabbare och säkrare och att den levererar. Än så länge har vi dock inte sett så mycket av detta. Det vi har sett under Tidöregeringens tid är att ett kalkbrott i Norrbotten inte har fått öppna, eftersom regeringen bedömde rennäringen som viktigare än kalkbrytning, och att Gåsgruvan i Värmland, som har en särskild kalk som lämpar sig särskilt väl för bland annat jord- och skogsbruk samt

sjökalkning, har fått stänga.

Den svenska industrins behov av kalk är stort, och nu när fler kalktäkter får nej till fortsatt brytning vill jag fråga energi- och näringsminister Ebba Busch:

Vad avser ministern och regeringen att göra för att möta industrins behov av kalk, och vilka initiativ avser ministern och regeringen att ta för att nya kalkbrott ska kunna öppna så att inte kalkbristen ska leda till en ny industrikris?

.....

Isak From (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch